

ERA21 #06 2018 ESTONSKO: SEVERSKÉ? NEOLIBERÁLNÍ?

EDITORIAL Maroš Krivý **OCENĚNÍ** Česká cena za architekturu 2018 **REALIZACE** Za závojem. Mateřská škola Nová Ruda ve Vratislavicích nad Nisou Petr Stolín, Alena Mičeková / CUBE LOVE **INTRO** Baltský pavilon Kārlis Berziņš, Jurga Daubaraitė, Petras Išora, Ona Lozuraitytė, Niklāvs Paegle, Dagnija Smilga, Johan Tali, Laila Zariņa, Jonas Žukauskas **PŘEHLED** Sto let, deset domů. Moderní estonská architektura Triin Ojari **STUDIE** Dědictví. Koncertní sál Linnahall a postsocialistický Andres Kurg **REALIZACE** Prototyp. Hasičská stanice ve Vastseliinē Siiri Vallner, Indrek Peil / Kavakava **REALIZACE** Blízká setkání. Stálá expozice Estonského národního muzea v Tartu Toomas Adrikorn, Gert Guriev, Karin Harkmaa, Markus Kaasik, Raul Kalvo, Kaarle Kannelmäe, Riin Kersalu, Kerstin Kivila, Taavi Lööke, Andres Ojari, Juhan Rohtla, Siim Tiisvelt, Ilmar Valdur, Pirkko Võmma / 3+1 Arhitektid **URBANISMUS** Urbanismus a městské konflikty v Estonsku po ekonomické krizi Keiti Kljavin, Kaija-Luisa Kurik, Ingmar Pastak, Jürgen Rendl, Maria Derlōš, Jiří Tintěra, Ann Mirjam Vaikla **KAUZA** Neoliberální parkování v Tallinnu Tauri Tuvikene **ANALÝZA** Bez hranic Nina Stener Jørgensen **STUDIUM** Otevřená platforma. Architektonické vzdělávání na Estonské akademii umění Andres Ojari **REPORTÁŽ** Hledání EKA. Příběh nové budovy Estonské akademie umění Keiti Kljavin, Livia Gažová **REALIZACE** Synergie. Nová budova Estonské akademie umění Joel Kopli, Koit Ojaliiv, Juhan Rohtla / KUU Arhitektid **REALIZACE** Plenér. Letní a zimní školy architektury ateliéru b210 Aet Ader, Mari Hunt, Kadri Klementi, Karin Tõugu / b210 **IDEA** Tváří v tvář. Příběh budovy Baltic Exchange Salto Architects **PŘÍLOHA** Třetí díl seriálu BIM: Projektování, výstavba, správa Petr Vaněk **PŘÍLOHA** Optimalizovaný proces návrhu úsporných budov Juraj Hazucha, Libor Hrubý **REALIZACE** Vizionář. Administrativní budova Visionary v Praze Jakub Cigler, Jan Hofman / Jakub Cigler Architekti

ERA21 #06/2018 vychází v těchto dnech. Rok 2019 otevře *ERA21* tématem architektury pohraničí.

Prozkoumáme specifika architektury i krajiny bývalých Sudet a položíme si otázku, jak jindy rozdělující hranice může spojovat.

ocenění

ČESKÁ CENA ZA ARCHITEKTURU 2018

Na slavnostním galavečeru konaném 19. listopadu v pražském Foru Karlín byly vyhlášeny výsledky 3. ročníku soutěžní přehlídky **Česká cena za architekturu**, pořádané již tradičně Českou komorou architektů. Hlavní cenu převzal David Levačka Kraus za realizaci **administrativní budovy ve Strančicích**, dále byla oznámena jména sedmi finalistů, laureáti ceny za výjimečný počin a cen partnerů. Více informací o oceněních naleznete v nejnovějším čísle časopisu *ERA21*, výstava všech nominovaných i oceněných projektů je až **do 6. ledna 2019** k vidění v pražské Galerii Jaroslava Fragnera.
www.ceskacenaazaarchitekturu.cz

přednáška

MARIE-CHRISTINE SCHOEL: ZAHALOVÁNÍ/ ODHALOVÁNÍ: METAFORY VYSTAVOVÁNÍ A VÝSTAVNÍ PRAXE

Ve **středu 12. listopadu** od 18 hodin se v pražské galerii VI PER koná přednáška **Marie-Christine Schoel** na téma **Zahalování/Odhalování: Metafory vystavování a výstavní praxe** (Enfolding/Unfolding – Metaphors of Exposing and Exhibition Practice).

Návštěva výstavy bývá často zážitkem, který vás zcela pohltí, a to i když patříte mezi ty, komu je umění vzdálené nebo vás dokonce určitý artefakt odrazuje. Je to smyslová zkušenost, během níž pozorovateli zpravidla není dovoleno ničeho se dotýkat. Materiální objekty se vpíjejí jeden do druhého a do hlubin onoho velmi konkrétního prostoru galerie. Pozorovatel (který je obdařen nejen očima, ale i příslušným tělem) je pozván, aby se zahalil do této draperie myšlenek a odkazů. Někdy je význam zastřen a ukryt až na nejzazším konci, v onom stínu, který by mohl stejně tak být i optickou iluzí. Nalézáme se v temnotě, ve které spočívá zahalený význam. Jindy je daný význam odtajněn přímo před našimi zraky – je to, jako když se najednou zvedne opona odhalující jeviště, na kterém se zničehonic ocitáme. Tu vidíme, co se za ní celou tu dobu ukrývalo, ačkoli jsme neviděli, kdo pro nás oponu zdvihl a přivedl nás k tomuto momentu vystavování a prohlížení, přičemž nás samotné ponechává odhalené. Pro tuto chvíli zatahujeme závěsy, abychom se skryli před pražícím sluncem vstupujícím okny do bejrútského hotelu, kde máme na chvíli čas se zotavit z onoho vhledu. Marie-Christine Schoel vyučuje na katedře dějin umění Vestfálské Wilhelmovy univerzity v Münsteru a ve svém výzkumu se věnuje tématu environmentálních výstavních formátů v dějinách feministických výstav. www.vipergallery.org

somfy®

TaHoma®

umožňuje automatické ovládání
žaluzií, rolet, světel, topení, brány
a jiných zařízení od Somfy.

www.ovladamedomacnost.cz

výstava

KATALOGOVÝ DŮM

V české společnosti převládá stigma nedostupnosti architektury pro běžné stavitele a její finanční i časové náročnosti. V obecném povědomí schází zkušenost, že dům z dílny architekta je společným dílem stavebníka a architekta, ve kterém je zhmotněno důkladné poznání potřeb a života stavebníka a jeho rodiny. Proto je v našich městech a obcích často k vidění kobercová výstavba katalogových domů, jež uživatelům nabízejí falešný pocit exkluzivity za málo peněz. Vznikají území nesourodých typologií a estetického pojetí architektury bez vztahu k okolí a tradici. Přesto najdeme desítky projektů, na kterých úspěšně spolupracovali stavebníci a architekti ve všech fázích procesu. Příběhy dvanácti kvalitních rodinných domů malého měřítka, jež byly vybrány tak, aby si je mohli dovolit lidé s běžnými příjmy, nyní představuje výstava **Katalogový dům**, která je až **do 21. prosince** k vidění v Galerii Architektury Brno. www.galeriearchitektury.cz

AFF ARCHITEKTEN – AMBIGUOUS FORM FINDER

Poslední letošní výstavou v českobudějovickém Domě umění je projekt berlínského architektonického studia AFF Architekten s názvem **Ambiguous Form Finder**, který je možné zhlédnout až **do 30. prosince**. AFF vnímají architekturu jako předmět či jako sochařské dílo. Neznamená to, že by jejich stavby měly být chápány jako sochy, u kterých je důraz kladen především na vnější podobu budovy. Jejich pojetí vnímání se odvíjí od koncepce, která má své kořeny v samotném počátku jednotlivých projektů, kdy pomocí ověřených postupů pečlivě rozvíjejí a zdokonalují svá díla „za pochodu“, aby konečný výsledek byl adekvátním a citlivým řešením v rámci zadání. Tedy aby byl schopen fungovat jak

z pohledu kontextu místa, tak z hlediska požadavků funkčnosti. Výstava si svým názvem – Vyhledávač nejasných forem – pohrává se „značkou“ studia AFF, ale především se zaměřuje na řemeslo v kontextu výstavby špičkové technologické úrovně a tvorby návrhu vedeného podle obrazu. Podmínkou přitom je nutnost objevovat nově řemeslo vzhledem k jeho metodám, nástrojům, tradicím, světu obrazů a místním zvláštnostem a nalézt autentický přístup se specifickým zřetelem na projekt.

www.dumumenicb.cz

F-ARCHITECTURE: KOSMO-KLINICKÉ INTERIÉRY V BEJRÚTU

Až **do 19. ledna** je v pražské galerii VI PER představen projekt tříčlenné badatelské iniciativy feminist architecture collaborative, zaměřené na rozplétání současných tělesných politik týkajících se prostoru, a to jak v intimním, tak i globálním měřítku. Výstava **Kosmo-klinické interiéry v Bejrútu / Cosmo-Clinical Interiors of Beirut** zkoumá utváření prostor, design interiérů a vnitřní pravidla klinik plastické chirurgie. Snaží se zviditelnit jejich roli při formování subjektů, utváření kultury panenství a ideálního těla. www.vipergallery.org

čka

NOMINACE NA POCTU ČKA 2017

Česká komora architektů otevřela nominace na **Poctu ČKA** za rok 2017. Tímto oceněním vzdává ČKA od roku 2000 hold význačným osobnostem z oblasti architektury. Nominovat svoji osobnost může odborná veřejnost až **do konce ledna 2019**, součástí nominace musí být odůvodnění v rozsahu minimálně patnácti řádků, seznam nejvýznamnějších prací navrženého a jeden obrázek jeho díla. Z nominací bude vybírat pětičlenná odborná porota ve složení

Ondřej Beneš, Michal Kuzemský, Osamu Okamura, Jan Sedlák a Marcela Steinbachová. Porota zasedne v únoru 2019, na základě jejího doporučení laureáta schválí představenstvo ČKA. Slavnostní předání Pocty ČKA 2017 se uskuteční na Nominačním večeru České ceny za architekturu v červnu 2019.

www.cka.cz

soutěž

ŠPITÁLKA, BRNO

Statutární město Brno vyhlásilo jednofázovou mezinárodní otevřenou ideovou urbanistickou soutěž

Špitálka. Předmětem soutěže je urbanistický ideový návrh lokality Špitálka v Brně-Zábřovicích. Návrh v rozsahu urbanistické studie, která stanoví rozsah, formu a funkční využití daného území vč. návazností na okolní lokality, bude zpracován na celé řešené území dle zadání soutěže (viz podklad P01). Návrh bude splňovat požadavky na současný městský prostor zahrnující funkci bydlení a doplněný o další funkce a plochy potřebné v kontextu lokality.

S ohledem na významnost dané lokality a nutnost řešit celé území komplexně navazuje na řešené území území dotčené, ve kterém by měly být navrženy vazby tak, aby celá lokalita působila jako celek. Předmětem návrhu je především nalezení optimálního využití zadaného území s důrazem na udržitelnost rozvoje, tedy na maximální možnou energetickou efektivitu a soběstačnost, na adaptabilitu na změny klimatu a na sociální resilienci. Při tvorbě urbanistické koncepce je potřeba pracovat s tvarováním budov z hlediska tepelných ztrát, s orientací vůči světovým stranám, zohlednit výhled na Brno, současné i budoucí hlukové zatížení lokality, vše za účelem zajištění zdravého životního prostředí v území. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **21. ledna 2019.**

www.kambrno.cz

SPOLKOVÝ DŮM V HORAŽĎOVICÍCH

Město Horažďovice vyhlásilo dvoufázovou otevřenou projektovou architektonicko-urbanistickou soutěž na řešení objektu **Spolkového domu v Horažďovicích** s cílem rekonstrukce kina, oživení jeho provozu a transformace na kulturní, společenské a výukové centrum s knihovnou. Součástí návrhu bude řešení přilehlého území křižovatky Strakonická/Plzeňská v Horažďovicích, kde dojde k vytvoření funkčního a atraktivního prostoru coby protipólu náměstí vyzývajícího projíždějící k zastavení a návštěvě města. Místo by se díky rozšíření objektu kina a úpravě okolí mělo stát centrem setkávání, kulturní nabídky a odpočinku s možností nákupu při zachování hodnotné dopravní obslužnosti a parkování. Cílem soutěže je získat kvalitní architektonický návrh transformace budovy, který bude podkladem pro zpracování navazující projektové dokumentace (Spolkový dům v Horažďovicích) a také kvalitní urbanisticko-architektonický návrh revitalizace území křižovatky Strakonická/Plzeňská. Datum odevzdání soutěžních návrhů je **11. února 2019.**

www.mesto-horazdovice.cz